

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
та інноваційної діяльності
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
Оксана ГОНЧАР

2025 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації
доцента кафедри теорії права та конституціоналізму
Західноукраїнського національного університету,
кандидата фізико-математичних, доцента **КОВАЛЬЧУК Ольги Ярославівни**
на тему: «**Організаційно-правове забезпечення цифровізації судочинства в Україні**»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук
з наукової спеціальності 12.00.07 «Адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право»

Призначенні рішенням Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 7 від 23 грудня 2024 року) рецензенти, а саме: **ЛАДИЧЕНКО Віктор Валерійович**, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, доктор юридичних наук, професор; **ГУЛАК Олена Василівна**, професор кафедри адміністративного та фінансового права, доктор юридичних наук, професор; **СВІТЛИЧНИЙ Олександр Петрович**, професор кафедри цивільного та господарського права, доктор юридичних наук, професор, розглянувши докторську дисертацію **КОВАЛЬЧУК Ольги Ярославівни** на тему: «Організаційно-правове забезпечення цифровізації судочинства в Україні» (тему дисертації затверджено (протокол № 7 від 23 грудня 2024 року) рішенням Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару наукової ради юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 21 лютого 2025 року (протокол № 1), ухвалили:

1. Актуальність теми дослідження. Невпинний технологічний прогрес людської цивілізації призвів до появи нової форми суспільства – інформаційного, або цифрового. Одним із ключових соціальних інститутів, на який вплинули ці технології, є судова система. Імплементация інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій у судочинство – це не просто технічне оновлення, а фундаментальна зміна парадигми функціонування судової влади в Україні. Реформа судової системи, основним аспектом якої є модернізація Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, займає чільне місце в Ukraine Facility Plan, що визначає зобов'язання України з реформ до 2027 року. Цифрова трансформація судової сфери в Україні є складовою Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки. В умовах євроінтеграційні та за обставин воєнного стану цифровізація перетворилася з інноваційного підходу на стратегічну необхідність для забезпечення безперервності, доступності, людино-орієнтованості, прозорості, швидкості та ефективності судової системи в Україні. Цифрова трансформація судочинства стимулює зміцнення принципу верховенства права та сприяє формуванню більш справедливого та демократичного суспільства. Удосконалення організаційно-правового забезпечення цифровізації судочинства в Україні є ключовим напрямом правової політики держави для гарантування ефективного захисту прав людини та забезпечення справедливого правосуддя.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до галузевої Програми інформатизації місцевих та апеляційних судів і проєкту побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи на 2022–2024 роки, затвердженої наказом Державної судової адміністрації України від 14.06.2022 року № 178, Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 року № 220, Плану України затвердженого Кабінетом Міністрів України від 18.03.2024 року № 244-р. з метою реалізації ініціативи Європейського Союзу «Ukraine Facility». Дисертацію виконано в межах фундаментальних тем науково-дослідної роботи юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України «Права людини в міжнародному праві та національному законодавстві» (номер державної реєстрації 0115U006023) та «Механізм державної влади в правовій державі» (номер державної реєстрації 0115U006024).

3. Особистий внесок здобувача в одержанні наукових результатів полягає в критичному переосмисленні та глибокому аналізі українських та іноземних наукових джерел; розробленні авторського концепту побудови дорожньої карти наукових досліджень; формулюванні мети та завдань дослідження; підборі фундаментальних та прикладних методів проведення наукових досліджень; виборі методів обробки статистичного та емпіричного матеріалу; написанні тексту дисертації; узагальненні та систематизації результатів власних досліджень; формулюванні висновків та рекомендацій щодо удосконалення організаційно-правового забезпечення цифровізації судочинства в Україні з дотриманням прав і основних свобод людини.

Здобувачкою особисто розкрито сутнісні характеристики об'єкту та предмету дослідження, проаналізовано основні технологічні, правові, організаційні та соціальні аспекти впровадження цифрових інструментів у діяльність судів в Україні та низці передових у цій сфері країн, розроблено нові концептуальні підходи до оптимізації цифрової трансформації судочинства через удосконалення організаційно-правового забезпечення цього процесу в умовах євроінтеграції та за обставин воєнного стану.

Більшість наведених у дисертації науково-теоретичних положень та практичних рекомендацій, висновків і пропозицій належать особисто здобувачці та є її науковим доробком і фактичним внеском у теорію та методологію формування нормативно-правових, організаційних та управлінських механізмів, спрямованих на створення оптимальних умов для впровадження та ефективного використання цифрових технологій у судовій системі з метою створення якісно нової моделі судочинства, що забезпечує безбар'єрний доступ до справедливого правосуддя, повну прозорість процесів, оперативність розгляду справ та відновлення довіри громадськості судової влади. Окремі результати одержано у співпраці з іншими науковцями, про що свідчать спільні наукові публікації та посилання в тексті дисертації.

4. Ступінь використання у дисертації матеріалів і висновків кандидатської дисертації здобувача. У докторській дисертації кандидата фізико-математичних наук, доцента О. Я. Ковальчук відсутні матеріали її кандидатської дисертації.

5. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Науково-теоретичні положення і практичні рекомендації та висновки дисертації є аналітично та науково обґрунтованими, достовірними, аргументованими та статистично обробленими з використанням програм Statistica та Rapid Miner Studio.

6. Наукова новизна одержаних результатів дослідження. Вперше представлено теоретико-правове узагальнення та запропоновано інноваційне вирішення наукової проблеми, що полягає у розробленні авторського концептуального підходу до оптимізації цифрової трансформації судочинства через удосконалення організаційно-правового

забезпечення цього процесу в сучасних умовах євроінтеграції та за обставин воєнного стану. Також уперше розроблено концептуальний підхід до характеристики діяльності судів як об'єкта організаційно-правового забезпечення цифрової трансформації судочинства, що дозволило виділити широкий спектр правових, організаційних, технологічних та етичних аспектів впровадження цифрових інструментів у судочинство. Представлено авторське визначення поняття «цифровий судовий процес» як форми здійснення правосуддя, що передбачає використання інформаційно-комунікаційних технологій та електронних систем на всіх стадіях судового процесу, включаючи подання документів, проведення судових засідань, збір і аналіз доказів, ухвалення та оприлюднення судових рішень.

Запропоновано внести зміни до Закону України від 22.05.2003 року № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг», які б регламентували відповідальність за порушення у сфері електронного судочинства, зокрема встановлювали склад правопорушень (несанкціонований доступ до електронних судових систем, умисне пошкодження або знищення даних в електронних системах судочинства, фальсифікація електронних судових документів, порушення конфіденційності судової інформації в електронних системах, зловживання правами електронного користувача судових систем) та встановлювали їх диференціацію за суб'єктом вчинення (працівники суду, учасники судового процесу, сторонні особи (хакери, зловмисники, технічні адміністратори систем)).

Доведено роль цифрової трансформації судочинства як ключової складової державної антикорупційної стратегії України, спрямованої на підвищення транспарентності та прозорості судової системи і захист основоположних прав людини, яка реалізується через впровадження інноваційних технологій у судові процеси; запропоновано шляхи вдосконалення цифровізації судочинства з метою запобігання корупції, зменшення впливу «людського фактору» та підвищення прозорості у взаємодії судової системи з громадянами.

Здобувачкою також вперше розглянуто смартсудочинство як інноваційний концептуальний підхід до організації та здійснення правосуддя, заснований на імплементації у судову систему «розумних» цифрових інструментів, з метою розроблення теоретичного підґрунтя для забезпечення балансу між новітніми технологіями та конституційними принципами правосуддя.

Обґрунтовано необхідність розроблення правових механізмів захисту особистої приватності у цифровому просторі та визначено авторську дефініцію поняття «цифрові права» як фундаментальні права і свободи людини, що реалізуються та захищаються в цифровому середовищі, включаючи право на доступ до інтернету, захист персональних даних, свободу вираження думок онлайн, право на цифрову приватність, а також інші права, пов'язані з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та цифрових систем.

У роботі запропоновано авторську модель організаційно-правового забезпечення цифровізації судочинства як базового елементу концептуального підходу до оптимізації цифрової трансформації судочинства в Україні, яка обґрунтовує взаємозалежність окремих її структурних складових: інституційну структуру, організаційно-правові складові, гарантії цифрового правосуддя, інтеграцію ШІ та смартсудочинства, механізми імплементації.

Удосконалено концептуальний підхід до розуміння інформації як фундаментальної категорії організаційно-правового забезпечення судової діяльності, що розглядається як абстрактна конструкція і практичний інструмент, функціонує одночасно як ресурс, засіб і результат судочинства та формує теоретичне підґрунтя для впровадження цифрових технологій, спрямованих на підвищення ефективності, прозорості та доступності правосуддя в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Встановлено, що нормативне регулювання організаційно-правового забезпечення цифровізації судочинства є інтегративним процесом, який формує правову основу для впровадження інноваційних технологій у судову систему. Визначено його основні засади: розроблення механізмів, які гарантують рівний доступ до правосуддя і реалізують дотримання принципів прозорості, відкритості, неупередженості правосуддя, змагальності й рівності сторін; адаптація судової системи до швидких технологічних змін, що сприяє її ефективності в умовах цифровізації; регулювання відповідальності за порушення у сфері електронного судочинства, що гарантує дотримання встановлених норм і стандартів;

забезпечення стабільності та надійності інформаційних систем судів, що є основою для ефективної роботи судової системи в умовах цифрової трансформації.

Авторкою досліджено, що організаційна структура інформаційних систем у судовій системі України є складною та багаторівневою системою, метою якої є забезпечення ефективного та прозорого правосуддя. На центральному рівні функціонує Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система, яка забезпечує загальну координацію та інтеграцію всіх інформаційних процесів у судовій системі України. На регіональному рівні функціонують інформаційні системи окремих судів. На локальному рівні організаційна структура представлена автоматизованими робочими місцями суддів та працівників апарату суду. Виділено основні принципи функціонування інформаційних систем у судочинстві: захист судової інформації; гарантованість доступу до правосуддя; об'єктивність та неупередженість; прозорість судових процесів; єдність судової практики; оперативність судочинства; достовірність даних; інтероперабельність; підзвітність та аудит; резервне копіювання; адаптивність до змін законодавства; людиноцентризм; хмарні технології; кібербезпека; технологічна нейтральність; цифрова ідентифікація.

У роботі розглянуто організаційно-правове забезпечення цифровізації судочинства як інтегративний інститут адміністративного та інформаційного права, який представляє собою систему нормативно-правових, організаційних та управлінських заходів, спрямованих на створення оптимальних умов для впровадження та ефективного використання цифрових технологій у судовій системі. Це поняття включає правове, організаційне, інституційне, технічне та кадрове забезпечення.

Визначено систему міжнародних норм організаційно-правового забезпечення цифрової трансформації судової системи, що дозволило з'ясувати, що відповідна регламентація здійснюється міжнародно-правовими інструментами, спрямованими на підвищення доступності, ефективності, інклюзивності, людиноцентричності, гнучкості та безпеки електронного судочинства через інновації, омніканальність, технологічну нейтральність, персоналізацію та міжнародне співробітництво з метою імплементації успішних моделей у процеси діджиталізації національних судових систем та їх імплементації у глобальне середовище цифрового правосуддя.

Дістав подальшого розвитку методологічний підхід до організаційно-правового забезпечення цифровізації судочинства, що забезпечило основу для систематизації результатів дослідження, узагальнення запропонованих висновків, формулювання власних науково обґрунтованих пропозицій щодо оптимізації цифрової трансформації судової системи, вивчення зарубіжного досвіду та розроблення концептуальної моделі організаційно-правового забезпечення цифровізації судочинства в Україні.

Обґрунтовано раціональність розроблення організаційної структури універсальної інформаційної системи для судочинства, що об'єднає функціонал існуючих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи та додаткових модулів «Законодавство», «Судова практика», «Аналітика», «Форми та зразки документів», «Міжнародні стандарти фінансової звітності», «Термінологічний словник», «Моніторинг» та «Інтеграція», задля комплексної автоматизації судових процесів з метою підвищення відкритості, доступності, оперативності та ефективності судочинства в умовах глобального впровадження цифрових технологій.

Встановлено, що на сучасному етапі основою цифровізації судової системи є поетапне впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, її модулі Електронний кабінет, Електронний суд та система відеоконференцз'язку функціонують у тестовому режимі, Єдиний державний реєстр судових рішень працює з функціональними обмеженнями. Комплексна діджиталізація судових процесів відбувається відповідно до низки концепцій державних стратегій. Виявлено прогалини у правовому регулюванні впровадження цифрових інновацій у судові процеси, організаційні проблеми, що виникають при імплементації законодавчих норм на практиці та окреслити шляхи їх усунення.

Систематизовано періоди еволюції судової системи України, які поступово формували передумови цифрової трансформації судочинства на території сучасної України,

що дозволило виділити основні напрями подальшої еволюції діджиталізації судових процесів для забезпечення відповідності імплементації інноваційних технологій принципам захисту прав людини та верховенства права в цифровому середовищі;

Обґрунтовано, що технологія ШІ стала підґрунтям для реалізації сучасного етапу цифрової трансформації судочинства. Виділено перспективні напрями імплементації ШІ у судочинство: системи розпізнавання документів; транскрибування судових засідань; чат-боти для надання базових юридичних консультацій громадянам; створення комплексного онлайн-порталу управління електронними судовими справами та обміну документами. Основою для впровадження цих технологічних рішень має стати Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система та її функціональні модулі, що забезпечить системність і послідовність інтеграції інструментів ШІ у діяльність судів. Запропоновано розробити етичний кодекс застосування ШІ у судовій системі, який забезпечить дотримання балансу між технологічними інноваціями і дотриманням прав людини та посилить відповідальність за використання ШІ у судовій системі у зв'язку зі зростаючими ризиками упередженості алгоритмів, проблемами «чорної скриньки» та потенційними порушеннями прав людини.

Авторкою встановлено, що за обставин воєнного стану електронне судочинство в Україні набуло важливого значення, однак цей процес стикається з низкою проблем, зокрема технічною неготовністю багатьох судів. Запропоновано здійснити низку заходів для вдосконалення функціонування електронного судочинства в умовах повномасштабної війни.

Систематизовано суб'єкти організаційно-правового забезпечення цифровізації судочинства за чотирма основними рівнями відповідно до їхніх функцій та повноважень: стратегічний рівень; організаційно-технічний рівень; функціональний рівень; консультативний рівень. Така систематизація забезпечує чітке розмежування повноважень та відповідальності різних суб'єктів у процесі цифровізації судової системи.

Аргументовано, що існуюча понятійна невизначеність терміну «інформаційні відносини» спричиняє потребу законодавчого врегулювання дефініції цього поняття. Запропоновано внести доповнення до Закону України від 02.10.1992 року № 2657-XII «Про інформацію», закріпивши таке визначення: інформаційні відносини – це суспільні відносини, що виникають, змінюються та припиняються у процесі створення, збирання, отримання, зберігання, обробки, застосування, поширення, представлення, охорони та захисту інформації, а також під час застосування інформаційних технологій у різних сферах життєдіяльності суспільства, які регулюються нормативно-правовими актами з метою забезпечення інформаційних прав і свобод суб'єктів та задоволення їхніх інформаційних потреб.

Виділено основні детермінанти гарантування організаційно-правового забезпечення цифровізації судочинства, які створюють надійний фундамент для інтеграції цифрових технологій у судовий процес та забезпечують дотримання фундаментальних принципів верховенства права, рівності сторін та неупередженості суду запобігають можливим зловживанням та несанкціонованому втручання у функціонування автоматизованих інформаційних систем, що зміцнює довіру суспільства до правосуддя в умовах цифрового середовища.

Окреслено основні аспекти забезпечення інформаційної безпеки судів: законодавче врегулювання; комплексний захист судової інформації; технічний захист; забезпечення безпечного віддаленого доступу. Запропоновано реалізувати комплекс заходів для оптимізації інформаційної безпеки у діяльності судів, що сприятиме суттєвому підвищенню рівня інформаційної безпеки судової системи, захисту конфіденційних даних та забезпеченню стабільного функціонування електронного судочинства в умовах зростаючих кіберзагроз.

У роботі обґрунтовано ефективність авангардних світових практик імплементації інноваційних смарттехнологій як інтегрального компонента судових систем різних країн світу та доведено доцільність адаптації та інкорпорації перевірених на практиці «розумних»

цифрових інструментів у судові процеси для пришвидшення модернізації судової системи України.

Узагальнено досвід застосування передових підходів до впровадження цифрових технологій у судочинстві та його правового регулювання у низці країн, що дозволило виявити успішні практики цифровізації діяльності судів, які можуть бути імплементовані у правову систему України з урахуванням європейських рекомендацій та міжнародних стандартів.

Виокремлення основні проблеми консолідації організаційно-правового забезпечення цифровізації судочинства ЄС та України, що дозволило запропонувати шляхи їх усунення та окреслити напрями ефективної інтеграції української судової системи з європейськими цифровими платформами для реалізації глобальних тенденцій модернізації судової сфери та зміцнення верховенства права.

Окреслено проблемні аспекти та неузгодженості організаційно-правового забезпечення цифровізації судочинства в Україні, що дозволило розробити та сформулювати пропозиції щодо його удосконалення як на законодавчому рівні, так і на рівні практичної імплементации цифрових інструментів у судочинстві, з урахуванням європейських стандартів та особливостей національної правової системи України.

7. Практичне значення одержаних результатів дослідження. Одержані результати досліджень мають теоретичне і практичне значення для модернізації та оптимізації судової системи України через удосконалення організаційно-правового забезпечення цифровізації судочинства. Представлені у роботі положення, пропозиції та рекомендації можуть бути використані у таких сферах: у науково-дослідницькій – як основа для подальших досліджень у сфері цифровізації правосуддя; у правотворчій діяльності – при розробленні нових законопроектів щодо цифровізації судової системи та для вдосконалення існуючого законодавства у сфері електронного судочинства (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічної політики і соціальних наук від 2 серпня 2024 року); в освітньому процесі під час викладання навчальних курсів «Інформаційні технології в праві», «ІТ-право», «Правові системи сучасності» і підготовки навчальної та навчально-методичної літератури (підручників, посібників, методичних рекомендацій), при розробленні курсів підвищення кваліфікації для суддів та юристів (акт впровадження Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» від 12 вересня 2024 року); у правозастосовній діяльності – для розроблення механізмів захисту прав громадян в умовах цифровізації судочинства, при моніторингу дотримання прав людини в електронному судочинстві; у судовій практиці – для оптимізації роботи судів при впровадженні цифрових технологій, при розробленні методичних рекомендацій для суддів та працівників апарату суду (акт впровадження Печерського районного суду м. Києва від 2 вересня 2024 року); у сфері інформаційних технологій при розробленні спеціалізованого програмного забезпечення для судів, для вдосконалення систем електронного документообігу у судочинстві; у державному управлінні – при формуванні стратегій розвитку судової системи, для вдосконалення процесів управління у судах.

8. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою. Здобувачкою у процесі написання дисертації опрацьовано 814 джерела літератури, зокрема таких науковців: О. О. Барабаш, О. О. Берназюка, А. С. Белової, Ю. П. Бурила, О. Н. Владикіна, Н. Т. Гончарук, А. Б. Гришук, О. В. Гулак, Е. С. Дмитренко, Є. В. Дуліби, К. В. Єфремової, Н. Ю. Задираки, Н. В. Канюки, А. В. Кожевнікової, А. Ю. Ковальчук, Б. А. Кормича, Р. О. Куйбіди, С. О. Кузніченка, В. І. Курила, В. А. Ліпкана, М. Г. Мельник, Н. М. Мироненка, Д. О. Московчука, О. М. Музичука, А. М. Найченко, Є. О. Пороховатої, О. М. Резніка, В. С. Савчука, О. П. Світличного, В. В. Сердюка, А. В. Тарасюка, В. І. Теремецького, Д. С. Тихонової, Б. В. Чернявської, В. О. Чубай, Н. О. Чудик, Д. І. Шматкова, А. В. Щербіни, О. С. Ярої, Н. М. Ясельської, Д. В. Яцківа. За обраною тематикою О. Я. Ковальчук має достатню обізнаність з результатами наукових досліджень українських та іноземних вчених.

9. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях. Основні положення дисертаційного дослідження висвітлено у 47 наукових працях, з яких 12 статей у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 14 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 2 статті у наукових виданнях інших держав, 2 розділи у колективних монографіях, 17 тез наукових доповідей.

**Статті у закордонних виданнях,
проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus**

1. Berezka K., **Kovalchuk O.**, Banakh S., Zlyvko S., Hrechaniuk R. A Binary Logistic Regression Model for Support Decision Making in Criminal Justice. *Folia Oeconomica Stetinensia*. 2022. Vol. 22 (1). P. 1–17. *(Здобувачкою розроблено аналітичну модель для автоматизації оцінювання ризиків скоєння рецидивних злочинів).*

2. Teremetskyi V., **Kovalchuk O.**, Kolesnikov A., Udovenko Z., Shramko O., Predmestnikov O. Proactive Models for Information Support of the Judicial System. *Revista Brasileira de Direito*. 2023. Vol. 19 (3). Article e4975. P. 1–19. *(Здобувачкою запропоновано концептуальний прогностичний підхід до побудови прогностичних інформаційних моделей та їх інтеграції в єдину інформаційну систему судових систем України та ЄС).*

3. Berezka K. M., **Kovalchuk O. Ya.** Associative Rules for modeling international security decisions in the context of the Ukrainian-Russian war. Preliminary evaluations. *Folia Oeconomica*. 2023. Vol. 23 (2). P. 67–80. *(Здобувачкою запропоновано комплексний аналітичний підхід до розроблення ефективних стратегій формування нової архітектури міжнародної безпеки в контексті українсько-російської війни).*

4. **Kovalchuk O.**, Karpinski M., Banakh S., Kasianchuk M., Shevchuk R., Zagorodna N. Prediction Machine Learning Models on Propensity Convicts to Criminal Recidivism. *Information*. 2023. Vol. 14 (3). Article 161. P. 1–15. *(Здобувачкою розроблено моделі машинного навчання для підтримки прийняття рішень у кримінальному правосудді).*

5. **Kovalchuk O.**, Kasianchuk M., Karpinski M., Shevchuk R. Decision-Making Supporting Models Concerning the Internal Security of the State. *International Journal of Electronics and Telecommunications*. 2023. Vol. 69 (2). P. 301–307. *(Здобувачкою запропоновано концептуальний підхід до створення інформаційно-аналітичного забезпечення у системі кримінальної юстиції).*

6. **Kovalchuk O.**, Karpinski M., Babala L., Kasianchuk M. The Canonical Discriminant Model of the Environmental Security Threats. Complexity. Nov. 2023. *(Здобувачкою досліджено вплив технологій на природне середовище та розуміння стратегій дій для забезпечення сталого розвитку).*

7. Teremetskyi V., **Kovalchuk O.**, Kolesnikov A., Bogdanov R., Korniienko M., Dir I. Improving the Information and Legal Support of the Judicial System of Ukraine: Experience of the European Court of Human Rights. *Journal of Ecohumanism*. 2024. Vol. 3 (3). P. 61–74. *(Здобувачкою запропоновано комплексний підхід до модернізації інформаційно-правового забезпечення судової системи України у контексті євроінтеграційних процесів та війни росії проти України).*

8. **Kovalchuk O.**, Shevchuk R., Babala L., Kasianchuk M. Support vector machine to criminal recidivism prediction. *Intl Journal of Electronics and Telecommunication*. 2024. Vol. 70 (3). P. 691–697. *(Здобувачкою запропоновано методологічний підхід до автоматизації кримінологічного прогнозування та розроблення інформаційного забезпечення органів юстиції щодо ефективної боротьби зі злочинністю).*

9. **Kovalchuk O.**, Kolesnikov A., Proskurniak I., Halunko V., Kovach Y. Implementation of innovative information technologies in judicial proceedings: organizational and legal aspect. *Amazonia Investiga*. 2024. Vol. 13 (76). P. 53–62. *(Здобувачкою досліджено організаційно-правові аспекти впровадження новітніх інформаційних технологій, зокрема штучного інтелекту, у системи правосуддя різних країн світу).*

10. Tokarieva K. S., **Kovalchuk O. Ya.**, Kolesnikov A. P., Dzyurbel A. D., Bodnar-Petrovska O. B., Predmestnikov O. G. The Use of AI-Language Models in Judicial Proceedings:

Information and Legal Aspects. Revista Juridica Unicuritiba. 2024. Vol. 2 (78). P. 520–538. *(Здобувачкою досліджено інформаційно-правові засади використання мовних моделей на основі штучного інтелекту для аналізу судових рішень).*

11. **Kovalchuk O.**, Kolesnikov A., Koshmanov M., Dobrianska N., Polonka I. Rethinking the Concept of Punishment: Modeling the Level of Danger Posed by Criminals to Society. Amazonia Investiga. 2024. Vol. 13 (77). P. 246–256. *(Здобувачкою розроблено аналітичну модель оцінювання рівня небезпеки ув'язнених для суспільства та обґрунтовано доцільність її імплементації в інформаційну систему для підвищення ефективності системи судочинства).*

12. **Kovalchuk O.**, Shevchuk R., Banakh S., Cryptocurrency Crime Risks Modeling: Environment, E-Commerce, and Cybersecurity Issue. IEEE Access. 2024. Vol. 12. P. 50673–50688. *(Здобувачкою досліджено взаємозв'язок між цифровими тенденціями, такими як блокчейн і криптовалюти, та кібербезпекою і національною безпекою країн світу).*

Статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України

13. Ковальчук О. Асоціативна модель підтримки ухвалення рішень у кримінальному судочинстві. Актуальні проблеми правознавства. 2023. № 3. С. 56–62.

14. **Kovalchuk O.**, Teremetskyi V. Informational and Legal Support of the Justice System. Наукові записки. Серія: Право. 2023. № 15. С. 271–278. *(Здобувачкою обґрунтовано необхідність розроблення єдиної уніфікованої системи підтримки ухвалення рішень у судочинстві).*

15. **Kovalchuk O.**, Banakh S. Problem-oriented approach to the formation of information support for judicial and law enforcement agencies. Actual problems of law. 2023. Vol. 4. P. 72–78. *(Здобувачкою представлено проблемно-орієнтований підхід до формування інформаційного забезпечення судових та правоохоронних органів).*

16. Teremetskyi V., **Kovalchuk O.** Smart Technologies in Justice: Perspectives for Ukraine. Entrepreneurship, Economy and Law. 2023. Vol. 5. P. 86–95. *(Здобувачкою обґрунтовано доцільність та шляхи імплементації парадигми смартсудочинства в Україні у контексті діджиталізації судових процесів і вдосконалення функціонування судової гілки влади).*

17. Ковальчук О. Правові рамки застосування штучного інтелекту в судовій системі. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2024. № 5 (75). С. 21–27.

18. Ковальчук О. Теоретичні засади подолання етичних викликів використання штучного інтелекту у судочинстві. Наукові записки. Серія: Право. 2024. № 16. С. 217–221.

19. Ковальчук О. Інноваційні підходи в концепції смарт судочинства: інтелектуальна модель виявлення злочинних угруповань. Журнал східноєвропейського права. 2024. № 123. С. 85–92.

20. Ковальчук О. Цифровізація судочинства: інформаційна модель для оцінювання ступеня небезпеки, яку становлять ув'язнені для суспільства. Вісник Кримінальної асоціації України. 2024. № 1 (31). С. 646–656.

21. Ковальчук О. Гарантування відповідальності Росії за воєнні злочини в Україні: інформаційно-правовий аспект. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2024. № 2 (105). С. 149–159.

22. Ковальчук О. Моделі машинного навчання для інформаційно-правового забезпечення діяльності суду. Приватне право і підприємництво. 2024. Вип. 24. Ч. 1. С. 207–214.

23. Teremetskyi V. I., **Kovalchuk O. Ya.** Artificial Intelligence as a Factor in the Digital Transformation of the Justice System. Forum Prava. 2024. Vol. 78 (1). P. 106–115. *(Здобувачкою проаналізовано зарубіжний досвід використання інструментів штучного інтелекту у цифровій трансформації судових систем провідних країн світу та визначено основні переваги і ризики імплементації у судочинство рішень на основі цієї технології).*

24. **Kovalchuk O. Ya.**, Dovhopolyi Ye. I., Shliakhovchuk M. V. Digital Technologies in Justice: Blockchain as an Innovative Way of Dispute Resolution. Journal of Eastern European Law. 2024. Vol. 124. P. 56–61. *(Здобувачкою досліджено потенціал технології блокчейн та смартконтрактів для вирішення спорів у правових системах різних країн світу).*

25. Kovalchuk O. Modern IT Solutions for Holding Russia Accountable for Its Military Aggression Against Ukraine. Bulletin of Luhansk State University of Internal Affairs named after E. Didorenko. 2024. Vol. 2 (106). P. 180–191.

26. Ковальчук О. Онлайн медіація в цифровізації правосуддя. Приватне право і підприємництво. 2024. Вип. 24 (2). С. 133–138.

Статті у наукових виданнях інших держав

27. Kovalchuk O. Smart Judiciary and Blockchain: Legal Regulation of Cryptocurrencies. Legal Economic Science and Praxis. 2023. Vol. 8. P. 4–8.

28. Kovalchuk O. Digital jurisprudence: the legal field of cryptocurrencies. Legal Economic Science and Praxis. 2023. Vol. 9. P. 13–17.

Розділи у колективних монографіях

29. **Kovalchuk O.**, Shevchuk R., Shangytbayeva G., Kasianchuk M. Decision Support Model Based on the Analysis of International Security Risks and Threats. Chapter in monograph: Przetwarzanie, transmisja i bezpieczeństwo informacji. Wydawnictwo Nauk. Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej, 2022. P. 57–70. *(Здобувачкою розроблено інноваційний підхід до переоцінки міжнародних безпекових механізмів стосовно воєнних злочинів, скоєних росією в Україні).*

30. **Kovalchuk O.**, Shevchuk R., Chudyk N., Ivanytskyi R. Using Machine Learning Models to Decision-Making in the Justice System. Chapter in monograph: Informatyka techniczna i sztuczna inteligencja. Wydawnictwo Naukowe Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej, 2024. P. 53–69. *(Здобувачкою представлено концепцію використання сучасних інформаційних технологій для розроблення надійної інформаційної системи підтримки ухвалення рішень у судочинстві).*

Тези наукових доповідей

31. **Ковальчук О. Я.**, Масьонкова М. М. Кіберзлочинність як загроза цифровому суспільству. Big data analytics: моделювання та інформаційні технології: Міжнародний науковий симпозіум, м. Київ, 20 березня 2019 року: тези доповіді. Київ, 2019. С. 126–129. *(Здобувачкою запропоновано концепцію необхідності встановлення принципів та узгодження стратегій кіберзахисту цифрового простору між усіма зацікавленими сторонами: потенційними жертвами, провайдерами кіберпослуг, правоохоронними органами, групами з реагування на надзвичайні ситуації та транснаціональними інституціями).*

32. Ковальчук О. Я. Смарт-технології у кримінальному судочинстві. Інформаційні технології та комп'ютерне моделювання: Міжнародна науково-практична конференція, м. Івано-Франківськ, 18–23 травня 2020 року: тези доповіді. Івано-Франківськ, 2020. С. 122–123.

33. **Kovalchuk O.**, Berezka K. Big Data Analytics During State of War: Safety vs Legal Aspect. Russian-Ukrainian war: law, security, world: VI International Scientific and Practical Conference, Ternopil, Ukraine, April 29, 2022: theses of reports. Ternopil, 2022. P. 282–2825. *(Здобувачкою розкрито механізми імплементації технології великих даних для виявлення, документування та розслідування воєнних злочинів з метою забезпечення допустимості та достовірності отриманих доказів у судовому провадженні).*

34. **Kovalchuk O.**, Banakh S., Masonkova M., Berezka K., Mokhun S., Fedchyshyn O. Text Mining for the Analysis of Legal Texts. 12th International Conference on Advanced Computer Information Technologies, Ruzomberok, Slovakia, September 26–28, 2022: theses of reports. Ruzomberok, 2022. P. 502–505. *(Здобувачкою розроблено моделі для автоматичної класифікації текстових документів, пов'язаних із кримінальним судочинством).*

35. **Kovalchuk O.**, Banakh S., Masonkova M., Burdin V., Zaverukha O., Ivanytskyi R. A Scoring Model for Support Decision Making in Criminal Justice. 12th International Conference on Advanced Computer Information Technologies, Ruzomberok, Slovakia, September 26–28, 2022: theses of reports. Ruzomberok, 2022. P. 116–120. *(Здобувачкою розроблено інноваційний підхід на основі застосування алгоритмів штучного інтелекту для формування інформаційного забезпечення для ухвалення оптимальних рішень у кримінальних провадженнях).*

36. **Ковальчук О. Я.**, Чудик Н. О., Банах С. В. Системи ШІ для підтримки прийняття безпечових рішень: правовий аспект. Правове регулювання цифрової економіки та ШІ: національний та міжнародні виміри: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 16 листопада 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. С. 187–191. *(Здобувачкою розкрито вплив законодавства про штучний інтелект на розвиток технологій та формулювання проблематики балансу між чутливістю та специфічністю застосування інструментів штучного інтелекту у судовій практиці).*

37. **Kovalchuk O.**, Banakh S., Kasianchuk M., Moskaliuk N., Kaniuka V. Associative Rule Mining for the Assessment of the Risk of Recidivism. 4th International Workshop on Intelligent Information Technologies and Systems of Information Security, Khmelnytskyi, Ukraine, March 22–24, 2023: theses of reports. Khmelnytskyi, 2023. P. 376–387. *(Здобувачкою розроблено модель для оцінювання ризику скоєння рецидивів).*

38. **Kovalchuk O.**, Banakh S., Masonkova M., Moskaliuk N., Rohatynska N., Pustovyi O. Survival Analysis Models for Estimating and Predicting the Risks of Confession of Criminal Defendants. 13th International Conference on Advanced Computer Information Technologies, Wrocław, Poland, September 21–23, 2023: theses of reports. Wrocław, 2023. P. 46–51. *(Здобувачкою запропоновано концепцію оцінювання рівня суспільної небезпеки засуджених, як одного із ключових аспектів дотримання принципів справедливого правосуддя).*

39. Ковальчук О. Використання науки про дані та інформаційних технологій у кримінальному судочинстві. Сучасні підходи до методології правничих досліджень: Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 100-річчя з дня народження академіка Національної академії правових наук України Федора Глібовича Бурчака, м. Київ, 3 квітня 2024 року: тези доповіді. Київ, 2024. С. 78–82.

40. Kovalchuk O. Utilizing big data technologies to support judicial decisions in cases involving war crimes. Legal Restoration of Ukraine as a Powerful European State Through the Prism of International Experience: XIV International Scientific and Practical Conference, Kyiv, Ukraine, April 18, 2024: theses of reports. Kyiv, 2024. P. 158–161.

41. Kovalchuk O. Information and Legal Support for Balancing the Interests of Justice and Human Rights Protection. Human Rights in a Globalized World: Current State, Implementation Paths, and Protection Mechanisms: All-Ukrainian Scientific and Practical Conference, Kharkiv, Ukraine, April 19, 2024 theses of reports. Kharkiv, 2024. P. 484–487.

42. Kovalchuk O. The Use of AI-Language Models to Support Judicial Decisions. Ukraine in the conditions of reforming the legal system: modern realities and international experience: VIII International scientific and practical conference, Ternopil, Ukraine, April, 19–20, 2024: theses of reports. Ternopil, 2024. С. 48–50.

43. Ковальчук О. Інформатизація судової системи як чинник сталого розвитку. Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі: III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених, м. Чернігів, 19 квітня 2024 року: тези доповіді. Чернігів, 2024. С. 110–111.

44. Ковальчук О. Судово-економічна експертиза в інформаційно-правовому забезпеченні судів. Підприємництво, облік та фінанси: сучасний стан й перспективи повоєнного відродження: Міжнародна науково-практична Інтернет конференція, м. Херсон – м. Кропивницький, 24 квітня 2024 року: тези доповіді. Херсон, 2024. С. 379–383.

45. Ковальчук О. Забезпечення відповідальності за міжнародні злочини Росії в Україні: перспективи судового переслідування. Актуальні проблеми національного законодавства: Міжнародна науково-практична конференція, м. Кропивницький, 25 квітня 2024 року: тези доповіді. Кропивницький, 2024. С. 150–152.

46. Ковальчук О. Цифровізація судочинства в умовах війни: організаційно-правовий аспект. Сучасні виклики розвитку юридичної науки і практики в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 2 травня 2024 року: тези доповіді. Київ, 2024. С. 392–393.

47. **Kovalchuk O.**, Shevchuk R., Masonkova M., Banakh A. Content Analysis of Court Decisions: A GPT-4 Based Sentence-by-Sentence Data Generation and Association Rules Mining. I International Workshop of Young Scientists on Artificial Intelligence for Sustainable Development, Ternopil, Ukraine, May 10–11, 2024: theses of reports. Ternopil, 2024. P. 56–70. *(Здобувачкою запропоновано інноваційний підхід, що поєднує використання мовної моделі а GPT-4 для генерації необхідних фактів з неструктурованих текстових документів судових рішень та асоціативних правил для ідентифікації закономірностей у наборах критеріїв, які враховуються судом при ухваленні вироків у схожих справах).*

10. Впровадження наукових досліджень у практику. Результати дисертації впроваджено у діяльність Науково-дослідного інституту публічної політики і соціальних наук, Печерському районному суді м. Києва. Результати досліджень використовуються в навчальному процесі під час викладання дисциплін «Інформаційні технології в праві», «ІТ-право», «Правові системи сучасності» у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна».

11. Апробація результатів дослідження. Окремі положення дисертаційного дослідження доповідалися авторкою на: Міжнародному науковому симпозіумі «Big data analytics: моделювання та інформаційні технології» (м. Київ, 2019 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Інформаційні технології та комп'ютерне моделювання» (м. Івано-Франківськ, 2020 р.), 10th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (м. Деггендорф, Німеччина, 2020 р.); 11th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (м. Деггендорф, Німеччина, 2021 р.); VI International Scientific and Practical Conference «Russian-Ukrainian war: law, security, world» (м. Тернопіль, 2022 р.); 12th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (м. Ружомберок, Словаччина, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Правове регулювання цифрової економіки та III: національний та міжнародні виміри» (м. Київ, 2023 р.); 4th International Workshop on Intelligent Information Technologies and Systems of Information Security (м. Хмельницький, 2023 р.); 13th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (Вроцлав, Польща, 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції з нагоди 100-річчя з дня народження академіка Національної академії правових наук України Федора Глібовича Бурчака «Сучасні підходи до методології правничих досліджень» (м. Київ, 2024 р.); III Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених «Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі» (м. Чернігів, 2024 р.); Міжнародній науково-практичній Інтернет конференції «Підприємництво, облік та фінанси: сучасний стан й перспективи повоєнного відродження» (м. Херсон – м. Кропивницький, 2024 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми національного законодавства» (м. Кропивницький, 2024 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні виклики розвитку юридичної науки і практики в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови» (м. Київ, 2024 р.); XIV International Scientific and Practical Conference «Legal Restoration of Ukraine as a Powerful European State Through the Prism of International Experience» (м. Київ, 2024 р.); All-Ukrainian Scientific and Practical Conference «Human Rights in a Globalized World: Current State, Implementation Paths, and Protection Mechanisms» (м. Харків, 2024 р.); VIII International scientific and practical conference «Ukraine in the conditions of reforming the legal system: modern realities and international experience» (м. Тернопіль, 2024 р.); I International Workshop of Young Scientists on Artificial Intelligence for Sustainable Development (м. Тернопіль, 2024 р.).

12. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості. Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують О. Я. Ковальчук

як кваліфіковану фахівця і цілеспрямовану та наполегливу дослідницю. Здобувачка володіє методами та прийомами методології наукових досліджень з проблем організаційно-правового забезпечення цифровізації судочинства в Україні, має наукові знання, усесторонню ерудицію. Їй притаманне логічно-абстрактне мислення, вміння логічно визначати завдання та пропонувати нестандартні шляхи їх вирішення, виділяти головні та другорядні аспекти.

Ковальчук О. Я. є сформованою, кваліфікованою науковицею з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою усесторонньою ерудицією, що дозволяє віднести її до числа фахівців зі спеціальності 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів для оптимізації цифрової трансформації судочинства через удосконалення організаційно-правового забезпечення цього процесу в умовах євроінтеграції та за обставин воєнного стану, впровадження їх у судову діяльність та управлінську практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи нормативним вимогам Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, рекомендувати дисертацію КОВАЛЬЧУК Ольги Ярославівни на тему: «Організаційно-правове забезпечення цифровізації судочинства в Україні» до розгляду у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук з наукової спеціальності 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

Рецензенти:

**Завідувач кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор юридичних наук,
професор**

Віктор ЛАДИЧЕНКО

**Професор кафедри цивільного
та господарського права
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор юридичних наук,
професор**

Олександр СВІТЛИЧНИЙ

**Професор кафедри адміністративного
та фінансового права
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор юридичних наук,
професор**

Олена ГУЛАК